

zaaknummer 2014W1175(1)

18 februari 2015

De Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk van de Stichting Beheer & Toezicht i.z. Seksueel Misbruik in de R.-K. Kerk in Nederland, verder ook: de Klachtencommissie, geeft op grond van de Procedure Klachtencommissie seksueel misbruik in de R.-K. Kerk (verder ook: de Procedure) het volgende advies inzake de klacht van:

[naam]

geboren op [datum],
wonende te [plaats], [land],
hierna te noemen: klager,
juridisch adviseur: mr. T.W.H.M. Weller, advocaat te Eindhoven,

tegen:

[naam],

geboren op [datum],
de persoon over wie geklaagd wordt,
hierna ook te noemen: aangeklaagde,
tot [jaar] lid van de Congregatie van de Broeders Franciscanen van
Bleijerheide,
advocaat: mr. J.J.M. Goltstein te Kerkrade.

1. De procedure

Het klaagschrift is door de griffie van de Klachtencommissie ontvangen op 4 augustus 2014. Op 4 september 2014 heeft mr. Goltstein namens aangeklaagde een verweerschrift ingediend. Op 7 januari 2015 heeft te Utrecht een zitting van de Klachtencommissie achter gesloten deuren plaatsgevonden waarbij de Klachtencommissie was samengesteld uit de onder aan dit advies te noemen leden.

Klager is verschenen en heeft zijn standpunt nader toegelicht. Hij werd bijgestaan door zijn juridisch adviseur mr. Weller. Eveneens was aanwezig de heer [naam], vriend van klager. Aangeklaagde is om gezondheidsredenen niet verschenen. Hij heeft zich laten vertegenwoordigen door zijn advocaat mr. Goltstein.

2. De klacht (zakelijk weergegeven)

2.1. Klager is gedurende zijn verblijf van 31 januari 1973 tot 23 augustus 1974 in het Jongenspensionaat [naam] in [plaats] seksueel misbruikt door aangeklaagde en door twee andere broeders tegen wie zich klacht 2014W1175(2) richt.

2.2. Klager is in januari 1973, halverwege de zesde klas van de lagere school, naar het [internaat] gegaan om daar nadien de Mavo te volgen.

In het schooljaar 1973-1974 ging klager naar de eerste klas van de Mavo. Voorts ging hij van de grote slaapzaal voor de jongens van de lagere school naar de slaapzaal voor de jongens van de Mavo. Aangeklaagde had daar de leiding en sliep in een apart kamertje bij de slaapzaal. De slaapzaal was ingedeeld in een aantal compartimenten en klager lag met vijf jongens in één van de compartimenten. Klager had het tweede bed vanaf de deur van het compartiment. Klager herinnert zich dat het compartiment was afgescheiden met een wand die van onderen bestond uit hout en vanaf borsthoogte uit glas. Aangeklaagde kon op die manier de kinderen

goed in het oog houden. 's Nachts brandden er kleine nachtlampjes waardoor klager aangeklaagde door de glazen wand kon zien. De nachtlampjes reflecteerden in de bril van aangeklaagde. Aangeklaagde had een zaklampje en scheen over de bedden van de kinderen. Zo controleerde hij of iedereen sliep. Van aangeklaagde was bekend dat hij erg hard sloeg. Klager herinnert zich dat de jongens elkaar voor hem waarschuwden.

Uit het klaagschrift en hetgeen ter zitting is besproken, is gebleken, dat aangeklaagde regelmatig in het compartiment kwam en dan bij één van de jongens op of naast het bed ging zitten. Klager weet niet precies wat er gebeurde; hij hield zich slapende. Ook kwam aangeklaagde eens bij klager op het bed zitten. Klager was doodsbang en trachtte zich slapende te houden. Er gebeurde echter niets. Ook een keer daarna gebeurde er niets. De volgende keer ging aangeklaagde met zijn hand onder de dekens en streelde klager over zijn benen en over zijn blote geslachtsdelen. Aangeklaagde ging hierbij met zijn hand in de pyjamabroek en onderbroek van klager. Dit is tenminste vijf keer zo gebeurd. Na een aantal keren knielde aangeklaagde naast het bed van klager en pakte zijn hand. Aangeklaagde leidde de hand van klager daarbij in zijn broek naar zijn blote geslacht. Klager moest de geslachtsdelen van aangeklaagde betasten; dit duurde in de beleving van klager ongeveer vijf à tien minuten. Aangeklaagde zuchtte hierbij en ademde vreemd. Klager kan zich de vieze geur nog steeds herinneren. Ook dit misbruik heeft zich tenminste vijf keer voorgedaan. Klager was doodsbang en vond het afschuwelijk. Hij wist niet wat te doen en durfde er niet over te spreken.

Eenmaal voelde klager zich niet lekker; hij had hoofdpijn en was griepig. Aangeklaagde nam klager toen mee uit bed naar zijn kamer waar klager op het bed van aangeklaagde moest gaan zitten. Klager kreeg een aspirientje en aangeklaagde begon hem te strelen en te aaien. Klager was ook toen doodsbang. Tot geluk van klager was er op dat moment geluid op de slaapzaal en moest aangeklaagde weg. Klager werd teruggestuurd naar zijn bed.

Het misbruik is gestopt toen er lekenbegeleiders op het internaat kwamen. Zij surveilleerden ook regelmatig op de slaapzaal. Klager herinnert zich een bijzonder lieve juf [naam] en een meester [naam].

In augustus 1974, aan het begin van het tweede leerjaar, heeft klager het internaat verlaten, omdat de kosten daarvan te hoog werden voor zijn ouders. Klager heeft zijn middelbare schoolperiode toen vervolgd op de Mavo bij zijn ouders in de buurt.

2.3. Klager heeft veel last ondervonden van het misbruik dat hem is overkomen. Hij was snel agressief en kon niet meekomen op school. Hij heeft de Mavo dan ook niet af kunnen maken. Klager is vervroegd in dienst gegaan en heeft daarna allerlei baantjes gehad en verschillende bedrijfjes opgezet. In 2011 heeft klager zijn werkzaamheden moeten beëindigen vanwege ernstige gezondheidsklachten. Klager heeft 26 operaties aan zijn gezicht moeten ondergaan als gevolg van een agressieve vorm van kanker.

Ook in zijn persoonlijk leven heeft klager veel last ondervonden van het misbruik. Klager was wantrouwend en opvliegend; het lukte hem dan ook niet een relatie te behouden. Pas in 2009 is klager gehuwd. Met zijn [nationaliteit] vrouw heeft hij een zoon geadopteerd die nu negen jaar oud is. Met hen vormt klager nu een stabiel gezin. Nog steeds wordt klager echter gekweld door nachtmerries en herbelevingen van het misbruik.

2.4. Klager heeft nooit over het seksueel misbruik durven spreken. Destijds niet met de jongens van het internaat uit angst voor represailles van aangeklaagde en evenmin met zijn ouders. Het gevoel van schaamte en de angst om niet geloofd te worden waren te groot. Pas in 2010 heeft klager met [naam], die hij kent als buurtgenoot uit zijn jeugd, over het misbruik gesproken. De ernstige ziekte van klager belette hem om eerder een klacht in te dienen; klager had andere prioriteiten.

2.5. Klager hoopt op een oprechte en werkelijke erkenning van hetgeen hem is aangedaan. Hij wenst dat er maatregelen genomen worden tegen aangeklaagde en degenen die destijds voor zijn handelen verantwoordelijk waren.

3. Het verweer (zakelijk weergegeven)

In zijn verweerschrift heeft aangeklaagde gesteld dat hij zich klager en de geschetste gebeurtenissen niet kan herinneren. Aangeklaagde bestrijdt de klacht en de daaraan ten grondslag gelegde feiten als onjuist en onwaar. Volgens aangeklaagde vergist klager zich en maakt hij oneigenlijk gebruik van steunbewijs. De door klager gestelde handelingen hadden in het slaapcompartiment niet onopgemerkt kunnen blijven. Daarboven stelt aangeklaagde dat de sfeer van het internaat in de jaren 1973 en 1974 open was en er veel leken-surveillanten waren.

Voorts heeft mr. Goltstein ter zitting gesteld, dat het er de schijn van heeft dat jongens van het internaat elkaar hebben beïnvloed bij het formuleren van hun klachten jegens aangeklaagde. Het bevreemdt mr. Goltstein dat klager pas in 2010 over het misbruik is gaan spreken en uiteindelijk pas in 2014 zijn klacht heeft ingediend.

4. De beoordeling

4.1. Volgens de Procedure moet onder seksueel misbruik worden verstaan iedere gedraging waarbij iemand onder dwang of in een afhankelijkheidsrelatie seksuele handelingen moet verrichten ofwel ondergaan ofwel daarvan toeschouwer moet zijn, dan wel seksueel getinte toenaderingen of uitlatingen in welke vorm dan ook moet dulden. Onder dwang wordt onder meer begrepen: fysiek geweld of dreiging daarmee, psychische druk, intimidatie en/of chantage. Verder wordt onder seksueel misbruik ook verstaan het maken van seksueel getint beeldmateriaal van iemand en het gebruiken en doorgeven daarvan.

4.2. Niet ter discussie staat dat de door klager gestelde feiten moeten worden gekwalificeerd als seksueel misbruik in de zin van de Procedure.

4.3. Er zijn ongeveer ééneveertig jaar verstreken sedert de feiten die klager aangeklaagde verwijt zich hebben voorgedaan. Alleen al door het verstrijken der jaren zijn deze feiten niet meer in detail te onderzoeken. Wél is voor de Klachtencommissie aannemelijk geworden dat de gebeurtenissen die klager schetst hebben plaatsgevonden. De Klachtencommissie acht aannemelijk dat klager gedurende zijn verblijf in het internaat Bleijerheide door aangeklaagde seksueel is misbruikt.

Het misbruik bestond uit het tenminste vijf keer betasten van de blote geslachtsdelen van klager door aangeklaagde en het tenminste vijf keer moeten betasten van de blote geslachtsdelen van aangeklaagde door klager.

De Klachtencommissie is hiervan overtuigd geraakt in de eerste plaats door de authentieke en gedetailleerde wijze waarop klager zijn verhaal heeft verteld.

Voorts wordt de verklaring van klager ondersteund door de gegrond verklaarde klachten van de heer [naam] (2011T529(2)), de heer [naam] (2012T794(1) en de heer [naam] (2011T584(1)). Ook zij zijn gedurende hun verblijf op het [internaat] op vergelijkbare wijze seksueel misbruikt door aangeklaagde.

4.4. Het behoeft geen betoog dat het seksueel misbruik door aangeklaagde met misbruik van gezag en gezien de afhankelijkheidsrelatie waarin klager stond tot aangeklaagde hoogst kwalijk is geweest. Klager was ten tijde van het misbruik slechts dertien jaar oud. Aangeklaagde was voor hem een persoon in wie hij vertrouwen mocht hebben.

4.5. De Klachtencommissie hoopt dat de gegrondverklaring van de klacht kan bijdragen aan de vermindering van het leed dat klager is aangedaan.

4.6. De Klachtencommissie wijst klager erop dat hij zich, voor een verzoek tot het verkrijgen van schadevergoeding, met het onderhavige advies rechtstreeks kan wenden tot de compensatiecommissie.

5. Het advies

De Klachtencommissie adviseert de klacht gegrond te verklaren.

Dit advies is vastgesteld op 18 februari 2015 door mr. M.D.J. van Reenen-Stroebel, voorzitter, drs. J.L.H.H. Kunnen en drs. Th.M. Bronzwaer, leden, bijgestaan door mr. J.C. Quint, griffier, en is ondertekend door de voorzitter.

Tegen dit advies is geen hoger beroep mogelijk. Wel bestaat voor klager ingevolge artikel 20 van de Procedure de mogelijkheid binnen twee weken na ontvangst van dit advies schriftelijk bezwaar in te dienen indien er naar zijn of haar oordeel een algemeen beginsel van behoorlijke klachtbehandeling is geschonden.

Op grond van artikel 18.5 van de Procedure wordt dit advies binnen twee weken nadat het is vastgesteld bij aangetekend schrijven aan klager verzonden.

Aangezien zich in deze zaak geen kerkelijk gezagsdrager heeft gesteld, wordt dit advies niet aan een kerkelijk gezagsdrager verzonden. Niettemin kan klager zich op grond van een besluit van de Bisschoppenconferentie en de Konferentie Nederlandse Religieuzen (KNR) met dit advies zonder tussenkomst van een kerkelijk gezagsdrager wenden tot de Compensatiecommissie.